

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.05947

Tarih: 12-4-1963

6243

Konu: "Akı Dayı'nın Çiftliği" adlı eser h.

M. Rifat Gökten (21. Sokak No: 1/4, Bahçelievler - Ankara) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın ilkokullara tavsiyesi uygun görülmüştür.

N. Adil Erkman
Millî Eğitim Bakanı y.
Müsteşar

Kitabın adı	Fiyatı
Ali Dayı'nın Çiftliği	100 Krs.

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 06143

Tarih: 15-4-1963

6244

Konu: "Çözümlü Matematik Problemleri Orta III" adlı eser h.

İhsan İrk (İnkilâp ve Aka Kitabevleri Kollektif Şirketi Ankara Caddesi No: 95 - İstanbul) tarafından yazılan aşağıda adı ve fiyatı yazılı eserin ortaokulların üçüncü sınıfları için yardımcı ders kitabı olarak kabulü uygun görülmüştür.

N. Adil Erkman
Millî Eğitim Bakanı y.
Müsteşar

Kitabın adı	Fiyatı
Çözümlü Matematik Problemleri Orta III	10 Lira

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR.

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

ANKARA - MİLLÎ EĞİTİM BASİMEVİ

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660-06335

Tarih: 17-4-1963

6245

Konu: "Uygulamalı İlkokuma-Yazma Öğretimi" adlı eser h.

Bakanlığımız yayınevlerinde satışı yapılan, Mehmet S. Kocaoluk ile Lütfi Ak-yılmaz (P. K. 12-Tarsus) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın ilkokul öğretmenlerine tavsiyesi uygun görülmüştür.

N. Adil Erkman
Millî Eğitim Bakanı y.
Müsteşar

Kitabın adı	Fiyatı
Uygulamalı İlkokuma-Yazma Öğretimi	500 Krs.

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660-06385

Tarih: 16-4-1963

6246

Konu: "Türk Öğrencileri İçin Seçilmiş ve Basitleştirilmiş resimli İngilizce Fıkralar ve Atasözleri" adlı eser h.

A. Hulûsi Çekic (Lise İngilizce Öğretmeni - Burdur) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın orta dereceli okul öğrencilerine tavsiyesi uygun görülmüştür.

N. Adil Erkman
Millî Eğitim Bakanı y.
Müsteşar

Kitabın adı	Fiyatı
Türk Öğrencileri İçin Seçilmiş ve basitleştirilmiş resimli İngilizce Fıkralar ve Atasözleri	300 Krs.

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.992-06388

Tarih: 18-4-1963

6247

Konu: "Vedide Baha Pars" adlı eserin 1 ve 2. ciltleri h.

Amerikan Bord Neşriyat Dairesi (Rıza Paşa Yokuşu No: 50 - İstanbul) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın meslekdaşlara tavsiyesi uygun görülmüştür.

N. Adil Erkman
Millî Eğitim Bakanı y.
Müsteşar

Kitabın adı	Fiyatı
Vedide Baha Pars cilt: 1 ve 2	300 er Krs.

DÜZELTME:

İbrahim Güner tarafından yayımlanan ve 4 Şubat 1963 tarih, 1241. sayılı Tebliğler Dergisinde Liselerin Fen Kolu Öğrencilerine tavsiyesi yapılan "İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Derece Denklemlerinin Gerçek Köklerinin alt ve üst Sınırları" adlı kitabın (Rıza Güner-İşgüler Sokak No: 39 - Elâzığ) adresinden (200) kuruş karşılığında temin edileceği düzeltilerek ilgililere duyurulur.

İ L A N :

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Bakanlığımızca yayımlanmakta olan "Tebliğler Dergisi'nin 25." cildinden itibaren fihristsiz olarak yayımlanması kararlaştırılmış bulunmaktadır.

İlgililere duyurulur.

T. C.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ İSTENİLMEKTEDİR.
ABONE TUTANAK MALSANİLLERİ
RİNGAN BİRİNE YATIRILMALI VE
ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNE
GÖNDERİLMELİDİR

CİLT: 26

27 MAYIS 1963

SAYI: 1257

KARARNAMELER:

T. C.

BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLARTetkik Dairesi
Karar Sayısı: 6-1593

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı yatılı, pansiyonlu okul ve kurumların 1963 bütçe yılı ekmek ihtiyacı için yapılacak şartlaşma ve sözleşmelere değişik fiyat esasını kapsayan bir kaydın konulması; Maliye Bakanlığının uygun mütalâasına dayanan Millî Eğitim Bakanlığının 19/3/1963 tarihli ve 853.1/4489 sayılı yazısı üzerine 2490 Sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (I) fıkrasına göre, Bakanlar Kurulunca 1/4/1963 tarihinde kararlaştırılmıştır.

CUMHURBAŞKANI

C. GÜRSSEL

Başbakan İ. İNÖNÜ	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı E. ALICAN	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı H. DİNÇER
Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı T. FEYZİOĞLU	Devlet Bakanı A. Ş. AGANOĞLU	Devlet Bakanı R. AYBAR
Devlet Bakanı N. ÖKTEN	Adalet Bakanı A. K. YÖRÜK	Millî Sa. Bakanı İ. SANCAR
İçişleri Bakanı H. O. BEKATA	Dışişleri Bakanı F. C. ERKİN	Maliye Bakanı F. MELEN
Millî Eğitim Bakanı S. R. HATİPOĞLU	Bayındırlık Bakanı İ. SEÇKİN	Ticaret Bakanı M. ETE
Sa. ve So. Y. Bakanı Y. AZIZOĞLU	Güm. ve Tekel B. O. ÖZTRAK	Tarım Bakanı M. İZMEN
Ulaştırma Bakanı R. ÖÇTEN	Çalışma Bakanı B. ECEVİT	Sanayi Bakanı F. ÇELİKBAŞ
Ba. Ya. ve Turizm Bakanı C. KARASAPAN		İmar ve İskân Bakanı F. K. GÖKAY

Karar s. 6/1632

Karar t.

1963 mali yılı içinde 2490 sayılı kanun gereğince eksiltmeye çıkarılacak inşa ve tamir işlerine ait eksiltme şartnamelerinin ilgili maddelerine, lüzum görülen hallerde, ilişik metnin (Listesinde gösterilen malzemenin tamamı veya bir kısmı ile birlikte) eklenmesi; Bayındırlık Bakanlığının 23/2/1963 tarihli ve 2/154-1901 sayılı yazısı üzerine, Bakanlık Kurulunca 5/4/1963 tarihinde kararlaştırılmıştır.

CUMHURBAŞKANI
C. GÜRSSEL

Başbakan İ. İNÖNÜ	Devlet Bakanı ve Baş. Yardımcısı E. ALICAN	Devlet Bakanı ve Baş. Yardımcısı H. DİNÇER
Devlet Bakanı ve Baş. Yardımcısı T. FEYZİOĞLU	Devlet Bakanı A. Ş. AGANOĞLU	Devlet Bakanı R. AYBAR
Devlet Bakanı N. ÖKTEN	Adalet Bakanı A. K. YÖRÜK	Millî Sa. Bakanı İ. SANCAR
İçişleri Bakanı H. O. BEKATA	Dışişleri Bakanı F. C. ERKİN	Maliye Bakanı F. MELEN
Millî Eğit. Bakanı S. R. HATİPOĞLU	Bayındırlık Bakanı İ. SEÇKİN	Ticaret Bakanı M. ETE
Sa. ve So. Y. Bakanı Y. AZIZOĞLU	Güm. ve Te. Bakanı O. ÖZTRAK	Tarım Bakanı M. İZMEN
Ulaştırma Bakanı R. ÖÇTEN	Çalışma Bakanı B. ECEVİT	Sanayi Bakanı F. ÇELİKBAŞ
Ba. Ya. ve Turizm B. C. KARASAPAN		İmar ve İskân Bakanı F. K. GÖKAY

2490 sayılı "Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu"nun 6 ncı maddesinin (I) fıkrasına müsteniden 5/12/1934 gün ve 2/1685 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla kabul edilen eksiltme şartnamesi formülünün 18 ncı maddesine lüzum görülen hallerde, kısmen veya tamamen, eklenecek fıkralar

Ancak:

1 — Yapıların tesisat işleri dışındaki bütüm inşaatın bün-yesine giren çimento, her türlü demir ve çelik, yüksek tazyikli font-tan mamul borular ile yardımcı olarak istihlak edilen akaryakıt, makina yağları ve patlayıcı maddelerin;

a) Resmî fiyatlarında ihale tarihinden sonra bir değişiklik ol-ması halinde resmî fiyatlar arasındaki farklar,

b) İşin gerektirdiği zaruretlar muvacehesinde idarenin yazılı olarak müsaade ettiği mahallerden (Memleket dahilindeki değişik mahaller ile dış memleketlerden) satın alınması neticesinde icabına göre ihale tarihindeki resmî fiyat veya keşfe esas fiyatlarla, tas-

diklik vesikalarla tesbit edilecek fiyat arasındaki bedel farkları, mütaahhit kârı ve umumî masrafı ilâve edilmeksizin ve eksiltme tenzilatı düşülmeksizin hakediş raporlarına ilâve veya tenzil olunur.

2 — İşin gerektirdiği zaruretlar muvacehesinde, idarenin yazılı müsaadetiyle inşaatta ithal malı kereste kullanılması halinde, mukavele ve eklerinde gösterilmiş olan kereste fiyatıyla, tasdikli vesikalarla ispat edilecek ithal malı kereste fiyatı arasındaki bedel farkları, mütaahhit kârı ve umumî masrafı ilâve edilmeksizin ve eksiltme tenzilatı düşülmeksizin hakediş raporlarına ilâve veya tenzil olunur.

3 — İnşaatin bünyesine giren veya yardımcı olarak istihlak edilen yukarıda yazılı malzemelerin miktarları, sözleşme ve eklerinde aksi tasrih edilmedikçe, idarede mevcut analiz esaslarına göre tayin edilir.

4 — Mukavele veya eklerinde tasrih edilmek şartıyla, aşağıdaki listede yazılı malzemelerin fiyatları, satınalma faturalarındaki fiyatlarına tabi olarak ve mütaahhitlikçe yapılacak nakliye, tahmil ve tahliye masraflarıyla ithal anında ödenen vergi ve resimler, montaj ve diğer masraflar, mütaahhit kârı ve umumî masrafı da ilâve edilmek suretiyle tesbit olunur. Bu fiyatlar eksiltme tenzilatına da tabidir.

LİSTE :

- I — Klima ve havalandırma tesisatı malzemesi,
  - II — Soğuk hava depoları malzemesi,
  - III — Mutfak ve çamaşırhane makinaları ve tesisatı malzemesi,
  - IV — Ameliyathane, röntgen ve sterilizasyon cihazları ve malzemeleri,
  - V — Asansör ve tesisatı malzemesi,
  - VI — Telefon, yangın ihbar, adam arama vesair hususi zayıf akım tesisleri malzemesi,
  - VII — Doğramalarda kullanılacak avadamlıklar,
  - VIII — Döşeme malzemesi,
  - IX — Tecrit malzemesi,
- Kesifte, katî bedelleri bilinmiyen ve yukarıdaki malzemeyi ihtiva eden kalemler, tahmini birer bedelle gösterilir.
- 5 — Fiyatları fatura esasına göre tesbit edilecek malzeme ve işçilik faturalarının muhtevaları dış memleketler için T. C. konsolosluklarında, memleket dahili için mahallî ticaret odalarının tasdikli olması şarttır.

Müdürler Komisyonu Kararları:

Karar s. 39

Karar t. 5-4-1963

Konu: Eğitim Enstitüsü Pedagoji ve Beden Eğitimi bölümlerinin "Sağlık Eğitimi" yardımcı dersine ait müfredat programı taslağı h.

Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğünün 12 Şubat 1963 tarih ve 379/10/1812 sayılı yazılarına ekli olarak gönderilmiş olan Eğitim Enstitüsü Pedagoji ve Beden Eğitimi Bölümlerinin "Sağlık Eğitimi" yardımcı dersine ait müfredat programı taslağı incelenerek bağıl örneğine göre kabulü hususunun Bakanlık Makamının tasviplerine arzı kararlaştır.

Uygundur

5/4/1963

N. Adil Erkman

Millî Eğitim Bakanı y.

Müsteşar

EĞİTİM ENSTİTÜSÜ PEDAGOJİ VE BEDEN EĞİTİMİ BÖLÜMLERİNE YARDIMCI DERS OLARAK İLÂVE EDİLEN; "SAĞLIK EĞİTİMİ MÜFREDAT PROGRAMI"

I

Amaçlar:

Öğrencilere; a) Temel sağlık ve beslenme bilgileri kazandırmak,

- b) Sağlık eğitiminin önemini, faydalarını kavratmak,
c) İyi bir sağlık eğitimeisi olabilmenin yollarının göstermek.

II

Açıklamalar:

- 1 — Sağlık eğitimi çeşitli seviyedeki okullarda başta müdür olmak üzere bütün okul personelinin göstereceği ilgi ve işbirliği nisbetinde başarılı olabilir.
- 2 — Sağlık eğitiminin, sadece okul çerçevesi içinde kalmayıp aile ve topluma intikal ettirilmesi gerekli bir konu olduğu dikkate alınmalıdır.
- 3 — Sağlık eğitiminin teorik ve pratik çalışmalarında memleket ve bölge realiteleri daima göz önünde bulundurulmalıdır.
- 4 — 1. ve 2. sınıflarda öğretmen ihtiyaca göre seminer ve tatbikatlar tertip etmelidir. (Tatbikatlar ferden veya grupça inceleme ve araştırma şeklinde yapılmalıdır.)

III

MÜFREDAT

1. Sınıflarda haftada 6 saat:

BÖLÜM A

Sağlık Eğitimi Metot ve Programları:

- 1 — Sağlık Eğitimi
  - a) Tarifi ve gayesi
  - b) Önemi ve halk eğitimindeki yeri
- 2 — Kimler Sağlık Eğitimi yapabilirler ve Sağlık Eğitimeisinin aranılacak vasıflar:
  - a) Tavazu, uygunluk, sempati
  - b) Soğukkanlılık, azim, sebat ve sabır
  - c) Cesaret, temkin ve tolerans
  - d) İtibak, telkin, liderlik, iştirak kabiliyeti
  - e) Meslekî bilgi ve pratik ehliyet
  - f) Takıpcılık
  - g) Meslekte ve gayede tam inanç
- 3 — Sağlık Eğitimi Faaliyetlerinde İşbirliği yapılacak resmî ve gayri resmî şahsiyetler ve kurumlarla, diğer teşekküller

- a) Köylerde
- b) Nahiyelerde
- c) Kazalarda
- d) Vilâyetlerde
- 4 — Sağlık Eğitiminde Temel Prensipler:
  - a) Eğitici olarak çalışacak her fert, işliyeceği problemin ehemmiyetine önce kendisi inanmış olmalıdır,
  - b) Sağlık Eğitimi ve öğretimi ferdin, ailenin ve toplumun hissedileceği ve kabul edebileceği sağlık ihtiyaçları ile ilgili bir temel üzerine dayanmalıdır.
  - c) Sağlık eğitim ve öğretiminde verilmesi düşünülen bütün iş alışkanlıklarının hareket noktası, sosyal, kültürel, geleneksel ve bilhassa ekonomik faktörlere dayanmalıdır.
  - d) Sağlık eğitiminde ilmi esaslara dayanan sağlam, kuvvetli, sıhhi gerçekler ele alınmalıdır.
  - e) Öğrencilere, aileyi ve toplumu daima kendi seviyeleri ile uygun durumlar hazırhyarak çeşitli sağlık problemlerinin pratik çözümlerinde en fazla iştirak payını kendilerine tanımalıdır.
  - f) Sağlık eğitimi ve öğretimi, okulların umumî müfredat programlarının tamamlayıcı bir rüknü olarak genel eğitim ve öğretim, prensiplerine uygun ve paralel yürütülmelidir.
  - g) Fert, aile, okul veya daha geniş bir toplum üzerinde, ele alınmış bir sağlık problemi tamamiyle halledilmeden, ikinci bir probleme sureti katıyede geçilemez.
  - h) Fert, aile ve toplumun eğitiminde ilk hareket noktası daima, fertlerin bünye içi ve beden çevresinden, şahsî sağlığından başlatılmalıdır.
- 5 — Sağlık Eğitimi Faaliyetlerinin teksif edileceği Merkezler:
  - a) Aile
  - b) Okul
  - c) Ordu birlikleri
  - d) Camiler
  - e) Kahveler
  - f) Köy odaları
- 6 — Sağlık eğitiminde kullanılacak göze ve kulağa hitap eden yardımcı vasıtalar:
  - a) Audio-Pisual eğitim vasıtalarında aranılacak vasıflar.

- b) Bu vasıtaların seçiminde uygulanması gerekli bazı prensipler.

- c) Bu vasıtaların sağlık eğitimine adaptasyonu
- d) Basılı Material, fayda ve manzurları
  - El ilânları ve afişler
  - Tek katlı broşürler
  - Çok katlı broşürler
  - Kitapçıklar
  - Kitaplar
- e) Fotoğraf ve sergiler
- f) Dıalar filmstripler
- g) Planograf
- h) Sesli, sessiz filmler
- i) Radyo-televizyon
- j) Sağlık müzeleri
- k) Tetkik ve inceleme gezileri
- l) Temsiller, demonstrasyonlar
- m) Dramatizasyonlar
- 7 — Sağlık Eğitimi Programlarının Hazırlanması:

- a) Eğitilecek ferdin, ailenin ve toplumun durumunu belirtecek önemli faktörlerin tesbiti.

- Gelenek ve göreneklerini
- Doğru yanlış çeşitli inançlarını
- Kültür seviyelerini
- İyi veya fena genel alışkanlıklarını
- Eğitim kabul edecek yönlerini
- b) Problemler
  - Problemlerin teşhisi ve tesbiti
  - Sebeplerin teşhisi ve tesbiti

- İmkânların teşhisi ve tesbiti
- Çarelerin teşhisi ve tesbiti
- Teşhisi yapılan problemlerin önemlerine göre sıralanması
- c) Programa esas olacak temel bilgilerin tesbiti
  - Ne yapacağız? (Eğitim konusu)
  - Niçin yapacağız? (Ana gaye)
  - Nerede yapacağız? (Aile, okul, köy odası v.s.)
  - Ne ile yapacağız? (Yardımcı eğitim vasıtaları)
  - Kime yaptıracağız - (Öğretmen, doktor, hemşire, ziraatçı, veteriner, din adamları v.s.)

- Nasıl yaptıracağız - (Faaliyet çeşidi - takrir konferans, münazara, hasbihal, ev ziyaretleri, v.s. gibi)

- d) Programlar:
  - Fırsat (Ani hadiseler vukuunda) prog. hazırlanması
  - Günlük programların hazırlanması
  - Haftalık programların hazırlanması
  - Aylık programların hazırlanması
  - Mevsimlik programların hazırlanması
  - Yıllık programların hazırlanması
- 8 — Eğitim Programında Teknik Safhalar:

- a) Hazırlık safhası
- b) Faaliyet safhası
- c) Kontrol safhası
- d) Tekâmül safhası
- 9 — Eğitim Tatbikatı Faaliyet Programı:

- a) Faaliyet konusu
- b) Gaye
- c) Yer temini ve tesbiti (Bu yerin faaliyetlere hazırlanması)
- d) Zaman tayini ve faaliyet süresi
- e) Eğitilecek kitlenin tesbiti ve hazırlanması
- f) Kitlenin eğitim yerine istekle gelmesini temin edecek vesilelerin tesbiti ve hazırlanması
- g) Faaliyet esnasında kullanılacak yardımcı eğitim vasıtalarının tesbiti ve hazırlanması
- h) Eğitim yapacak fert ve grupların tesbiti ve görevlendirilmesi
- i) Faaliyet tekniğinin tesbiti
- j) Organizasyon ve haberleşme
- k) Bütün noksanların giderilmesi ve son kontrol
- l) Eğitim faaliyetlerine geçiş ve çalışmaların idaresi
- m) Faaliyetler süresinde karşılaşılan güçlükler, noksanlar ve hataların tesbiti
- n) Eğitilecek kitlede hissedilecek ilgi ve reaksiyonların tesbiti.

- o) Neticenin kontrolü ve tesbiti
- p) Bu programın inkisaf ettirilmesi
- 10 — Fertlerin Sağlık Eğitimi:
  - a) Ferdin sağlık eğitiminde tatbik edilmesi veya kaçınılması lâzım gelen bazı önemli hususlar.
  - b) Ferdin sağlık eğitimini icap ettiren durumlar.
  - c) Ferdin alışkanlıkları nasıl değiştirilir.
  - d) Ferde muayyen bir kabiliyet nasıl kazandırılır.
- 11 — Grupların Sağlık Eğitimi:
  - a) Grupla çalışma metotlarının yerinde seçilmesi ve iyi tatbiki.
  - b) Toplantının iyi plânlanması
  - c) Grupların eğitim faaliyetlerine aktif olarak iştiraklerinin temini
  - d) Toplantıyı idare metotlarının seçimi ve iyi tatbik edilmesi
- 12 — Sağlık Eğitiminde Ev Ziyaretleri ve Önemi:
  - a) Ailenin müşahadesi
  - b) Ailenin genel sağlık durumunun tesbiti (Özel ve genel faktörler ile)
  - c) Ailede hasbihaller dertleşmeler, öğütler
  - d) Müsterek çarelerin aranması
- 13 — Okullarda ve Okul-Aile Birliklerinde Sağlık Eğitimi:

- A — İlkokullarda:
  - a — Birinci devrede
    - Bizzat yaptırarak basit ve temel olan sağlık mefhumlarının kavratılması
    - El, ağız ve ayak temizliği
    - Elbise (iç-dış) temizliği
    - Vücut temizliği
    - Sabun ne zaman ve nasıl kullanılır?
    - Diş fırçası nasıl kullanılır?
    - Vücut nasıl yıkanır?
    - Aile-veli ile işbirliği ve çocuğun takibi (Uyku, oyun, yemek ve çalışma saatlerinin tesbiti v.s.)
  - b) İkinci devrede:
    - Birinci devredeki faaliyetlere devam edilir.
    - Biraz daha şuurulu ve şumullü açıklamalar
    - Aile-veli ile işbirliği ve çocuğun takibi
    - Artık çocukta self-kontrolünün teşekkülüne çalışılır.
    - Arkadaşları ile gruplar halinde temel sağlık kararları almaya veya sınıf sözleşmelerine, tatbikatlarına geçilir.

- Çocukun çalışma yeri
- Gündüz ve gece ışık durumu
- Çocukun yatak yeri
- Çocukun okula gidiş geliş durumları
- Çocukun oyun ve arkadaşlık muhiti

- B — Ortaokullarda:
  - a — İlkokullarda aldıkları iyi alışkanlıkların devam ettirilmesine çalışılır.
  - Sağlık eğitimi kolları kurulur.
  - Şahsî sağlığa
  - Sınıf sağlığına
  - Okul sağlığına geçilir
  - Kısa süreli sınıf konferanslarına, sınıflar arası konferanslarına ve sınıflararası rekabete yer verilir.

- Ç — Lise ve Öğretmen Okullarında:
  - a — Tamamen hayatî, ciddi ve şuurulu problem çözümlerine, ilmi ve bu yolda mühim nosyanların kazandırılmasına yer verilir.
  - Sınıf münakaşaları açılır
  - Okul içi ve okullararası münazaralara yer verilir.
  - Sınıf içi konferansları tertiplenir.
  - Okul içi ve okul dışı konferanslara geçilir.
  - Şubeler, sınıflar ve okullararası müsterek kararlar alınarak önemli problemlerin işlenmesi ve çözülmesi cihetlerine gidilmesi.

- D — Okul-Aile Birliklerinde:
  - a — Okul-aile birlikleri yönetim kurullarında en az üç üye (birisi okulun öğretmeni) seçilir. Okul aile birliği sağlık eğitim faaliyetleri ile görevlendirilir.
  - Hazırlanacak eğitim programları ile: Beslenme-Kazalar-Pazaritler-Ev Sağlığı Çevre Sağlığı-Salgın hastalıklar konularında ve hiler aydınlatılır.

- 14 — Sağlık Eğitimi öğretmeninin riayet edeceği bazı önemli hususlar:

a — Eğitilecek unsur fert olsun, aile veya daha büyük toplum olsun, iyice araştırılıp eğitime normal bir zemin hazırlanmadan hiç bir faaliyete girilmez.

b — Eğitim çalışmalarına girişilirken, atılacak ilk adım ve problem seçiminde işe, tatbiki en kolay, en basit ve her ferdin kolayca kabul ederek, bir ihtiyaç halinde hissedebileceği problemlerden başlanmalıdır.

c — Eğitim faaliyetlerinde, göze-kulağa hitap eden yardımcı vasıtaları ihmal etmeyen ve bunlara çok yer veren öğretmenler daima başarılı olurlar.

d — Öğretmen dersine mutlaka hazırlıklı girmiş olmalıdır. Bu husus diğer derslerle de mukayese edilemez.

e — Derslerde fazla bilgi ve derin detaydan kaçınılmalıdır.

f — Ağızdan çıkacak bir kelime, daima ölçülü ve eğitilecek kitlenin seviyesine uygun olmalıdır.

g — Konu üzerinde öğrencilerin dikkatini en iyi bir şekilde toplamak isteyen bir öğretmen, problem veya konunun önce, çok sade ve en basit kelimelerle tam açıklamasını yapar.

h — Problem ile ilgili, bütün muhtemel tehlikeler üzerinde ehemmiyetle durur.

i — Problemi doğuran sebepleri ders içinde öğrencilere buldurur.

Böylece teşhisi yapılan sebepler üzerinde sade fakat, çok samimi açıklamalar yapar.

j — Öğrenci kitlesi, artık yüzde çok fazlası ile ele alınan probleme hazırlanmıştır.

Öğretmen bu fırsatı kaçırmadan, problemin çözülmesi yolunda ihtiyaç hissedilecek çareleri bizzat öğrencilere buldurmaya çalışır.

k — Derin sorularına doğru, öğrencilerin müstereken buldukları sebep ve çarelerin teker teker kayıtları yapılarak tesbit edilir.

l — Artık eğitim tatbikatı için zemin hazırlanmıştır.

En mühim nokta, bizzat sınıfa aldırılacak bir kararlar, faaliyet programları hazırlanmak üzere harekete geçilir.

15 — Programların İnkışaf Ettirilmesi:

a — Bilumum sağlık eğitim faaliyetlerinde karşılaşılan güçlükler nelerdir?

b — Bütün çalışmalarımızda noksanlarımız ve noksanlıklarımız nelerdir?

c — Bütün faaliyetlerimizde işlenmiş hatalarımız nelerdir?

d — Yukarıda belirtilen güçlüklerin, noksanlıkların ve hataların sebepleri nelerdir?

e — Eğitim faaliyetlerimiz için daha iyi ve daha mükemmel eğitim tekniği program ve faaliyetlerin araştırılması,

BÖLÜM B

Sağlık Eğitimi ile İlgili Konular:

I — Giriş:

a — Sağlığın tanımı, tarihçesi

b — Yurdumuzun ve halkımızın dünkü ve bugünkü durumu,

c — Fert ve toplum sağlığı arasındaki bağlantılar

d — Sağlık hususlarında batıl inançlar ve sebepleri

e — İslâm dininin fert ve toplum sağlığı ile ilgili umdeleri

f — Sağlık eğitiminde gözlem ve istatistik çalışmalarının değeri

II — İnsan sağlığına etki yapan faktörler:

1 — Kalıtım faktörleri

2 — Döl yatağında müessir faktörler

3 — Doğum esnasında müessir olan faktörler

4 — Doğumdan sonraki etkenler

5 — Virüs-Mikrop ve parazitler

a — Morfolojileri

b — Çeşitleri

c — Sebep oldukları önemli hastalıklar

d — Virüs ve mikroplar bizi hasta ederler ve yayılma tarzları

6 — Hastalık ve parazitlerden, ferdin ve toplumun korunma çareleri:

a — Aşı

b — Serum

c — Bağışıklık

d — Allerji

e — Hastalık ihbarı

f — Millî ve Milletlerarası Sağlık Teşekkülleri

7 — Çevre sağlığı: a) Mesken Sağlığı

— Meaken çeşitleri

— Yeri, konusu ve yapısı (Işık, yangın, sel, deprem tedbirleri bakımından)

— İç ve dış estetiği, huzur şartları ve mahremiyeti.

— İç ve dış emniyeti, biyolojik zararlardan korunma şartları

— Sıhhi tesisi

— Mevsim ve aydınlatma şartları

— Patojenik tedbirler

— Bahçeliev şartları ve apartmanlarla mukayesesi

b) İçme ve kullanma suları:

— Yersel kaynaklar

— Sıhhi suyun vasıfları

— Sudan geçen hastalıklar ve parazitler

— Sarnıç, kuyu ve çeşmelerin sıhhi yapı ve tipleri

— Basit dezenfeksiyon metotları

c) Lâğım muhteviyatı, önemi ve zararsız hale getirilmesi

— Lâğım muhteviyatının patojenik, mikro ve makre parazitler

tehlikeleri

— Lâğım bakterileri ve önemi

— Apteshane, lâğım çukurları, önemi ve yersel tipleri

— Lâğım muhteviyatının zararsız hale getirilmesi tekniği

— Taharet, sağlığımızdaki mühim yeri ve önemi

d) Hayvan gübreleri ve izalesi

— Makre parazitler tehlikeleri

— Gübrenin besleyici kudreti ve muhafaza şartları

— Zararsız hale getirilmesinde tatbiki kolay basit metotlar

e) Çöpler, önemi ve zararsız hale getirilmesi:

— Çöplerin tasnifi ve önemi

— Biriktirme ve taşımada sağlık şartları

— Çöplerin basit imha metotları

f) Zararlı omurgasız hayvanlar (Böcekler, gelişme ve beslenme tarzları):

— Bitler, pireler ve taşıdıkları önemli hastalıklar

— Koneler ve uyuz böcekleri

— Karasinekler

— Sivri sinekler

— Hamam böcekleri

— Similinalar

— Tatarçıklar

— Sülükler

— Salyongozlar ve ilkel yengeçler

g) Zararlı omurgalı hayvanlar:

— Fareler, taşıdıkları önemli hastalıklar ve parazitler

— Kediler ve köpekler, taşıdıkları önemli hastalıklar ve parazitler

— Yarasalar, taşıdıkları önemli hastalıklar ve parazitler

— Kuşlar, taşıdıkları önemli hastalıklar ve parazitler

8 — Beden faaliyetlerinde genel fizio-patoloji:

a) İş hayatımız ve bedeni faaliyetler

b) Beden eğitimi ve spor alıştırmaları

c) Hareket yetersizliği ve aşırı hareketlerin sağlığımıza etkisi

d) Fiziki faaliyetlerde kabiliyetleri tayin eden belirtiler ve testler.

e) Çeşitli bedeni kusurlar, belirtileri, sebepleri ve giderilmesi çareleri

9 — İnsan sağlığında etkileri önemli olan çeşitli fizik faktörleri:

a) İklim ve nem

b) Soğuk ve sıcak

c) Hava basıncı

d) Işık ve rediasyonlar v.s.

10 — Çeşitli ilk yardım olayları ve alınacak tedbirler:

a) Düşme kazaları kırıklar ve çıkıklar, sıyrıntılar, morarmalar ve burkulmalar

b) Batma kazaları (İğne, çivi, kazık, kıymık, şiş, cam, diken vs.)

c) Kesilme kazaları (bıçak, cam, teneke, ip, kağıt vs.)

d) Yanma kazaları

e) Haşlanma kazaları

f) İnfilâk kazaları

g) Elektrik çarpmaları

h) Zehirlenmeler (gıda-ilâç-içki ve hayvanlarla)

i) Boğulmalar

j) Çeşitli kanamalar

k) Çöküntü kazaları

l) Güneş çarpmaları

m) Bayılmalar-şoklar

n) Trafik kazaları

11 — Ferdin, ailenin ve toplumun moral eğitim (akıl sağlığı):

a) Çeşitli akıl hastalıkları ve çaresi bilinen sebepleri

b) Alkolizm-beyaz zehir-bütün ve diğer keyf verici maddeler.

c) İnsancıl duygular

d) Vicdan Allah.

e) Egoizm-diğergâmlık

f) Keder-elem

g) Bedbinlik-nikbinlik

h) Millî duygular

i) Şüphecilik

j) Aşagılık duygusu

k) İntihar

12 — a) Urugental ve fizyolojisi

b) Cinsi eğitimin ailedeki yeri ve önemi

c) Buluş çağındaki öğrencilerin eğitimlerinde dikkate alınacak hususlar ve takibedilecek yollar.

13 — Sağlık eğitimi dersinin genel kritiği:

a) Metot ve teknik

b) Malzeme

c) Konular

II. sınıf (haftada 4 saat)

Gıda maddeleri sanitasyonu ve beslenme eğitimi:

1 — Beslenme biliminin tarihçesi ve gelişmesi

2 — Beslenme biliminin yardımcı bilim dalları ve gelişmeyi hazırlayan sosyal ekonomik faktörler:

3 — Topyekün beslenme olayının canlıda incelenmesi

a — Nükle organizmalarda

b — Basit hayvansal ve bitkisel yaratıklarda

c — Bitkilerde

d — Memelilerde

4 — İnsanda beslenme ve insanın besin ihtiyacı

a — Proteinler

b — Karbonhidratlar

c — Yağlar

d — Vitaminler

e — Mineral maddeler

f — Su

5 — Çağların fizyolojik ve patolojik durumların besin ihtiyacına özel etkileri

6 — Yiyecek maddesi, yiyeceğin kimyasal bünyesinin tanınması ve besleyici değer bağlantısı.

— Proteinler

— Karbonhidratlar

— Yağlar

— Vitaminler

— Mineral maddeler

— Su

7 — Sindirim ve çeşitli besin yapıtaşlarının sindirim ve metabolizmalarına toplu bakış

8 — Besinlerin sindirime kabiliyeti, biyolojik değer, biyolojik aktivite ve diğer beslenme ünitelerinin tanıtılması

9 — Fert, aile ve toplumların beslenmesinde genel prensipler, besin ihtiyacının yeter derecede karşılanması.

10 — Yiyecek maddelerinin istihzalı

a — Hayvansal yiyecekler

b — Bitkisel yiyecekler

c — Deniz ürünleri

d — Diğer yeni yiyecek maddeleri

11 — Yiyecek maddelerinin taşınması ve muhafazası

a — Karadan taşıma

b — Denizden taşıma

c — Tuzlama

d — Kurutma

e — Turşular

f — Konserveler

g — Soğuk ve donmuş muhafaza

h — Modern usuller (antibiyotikler ve atom enerjisi)

12 — Yiyecek maddelerinin alınmasında hijyenik ve ekonomik mülâhazalar

a — Sağlık kuralları

b — Ekonomik kuralları

13 — Yiyeceğin pişirilmesi:

— Pişirmenin proteinlere etkisi

— Pişirmenin yağ ve karbonhidratlara etkisi

— Pişirmenin vitamin ve minerallere etkisi

— Pişirmenin su oranına etkisi

— Pişirme ve sindirim

— Pişirmenin sebep olduğu ekonomik kazanç ve kayıplar

14 — Çeşitli pişirme usulleri:

— Suda pişirme, kaynatma

— Buharla pişirme

— Kuru ısı ile pişirme

— Yiyeceklerin kendi suları ile pişirilmesi

— Pişirmenin geniş anlamda etüdü

15 — Beslenme Sağlığı:

— Yiyeceklerin kirlenmesi

— Yiyeceklerle bulaşan hastalıklar

— Gıda zehirlenmeleri

— Allerjiler

— Zehirler

— Kanserejenler, boya ve antiseptikler

16 — Hileli yiyecekler:

— Besin kontrolü

— Fiziksel kontroller

— Kimyasal kontroller

— Diğer kontrol usulleri

17 — Okul beslenme programları:

— Okul öncesi beslenme

— Ana ve çocuk sağlığı bakımlarından toplum beslenmesi

— Eğitim ve beslenme

— Sağlık meselelerimiz ve beslenme

— Yurt savunması ve beslenme

— İstihsal gücümüz ve beslenme

— Fizik ve ruhi gelişme, beslenme ile ilgisi

— Sosyal konularımız ve beslenme

— Pedagojik yönleri ile beslenme

— Zekâ ve beslenme

18 — Orta ve yüksek öğretimde beslenme

— Beslenme eğitimi:

— Okulda beslenme eğitimi:

— Ailede beslenme eğitimi

— Orduda beslenme eğitimi

— Toplumda beslenme eğitimi

— Milletlerarası beslenme çalışmaları (Eğitim yönünden)

19 — Türkiyede ve belli başlı milletlerde beslenme çalışmaları

20 — Beslenme ile ilgili millî ve milletlerarası teşekküller

— Millî PRO komitesi

— Millî beslenme konseyi

— Açlıkla mücadele millî komitesi

— Birleşmiş Milletler gıda ve tarım teşkilatı (FAO)

— Birleşmiş Milletler çocuklara acil yardım fonu (Unicef)

— Birleşmiş Milletler sağlık teşkilatı (WHO)

— Amerika Yardım Teşekkülü (Care)

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ

Karar s. 54

Karar t. 29-4-1963

Konu: "Halk Eğitimi Merkezleri Geçici Yönetmeliği"nin kabulü h.

Halk Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 6 Şubat 1963 tarih ve 328/233 sayılı teklif yazısı üzerine, "Halk Eğitimi Merkezleri Geçici Yönetmeliği"nin, ilişik örneğine göre, kabulünün Bakanlık Makamının tasvibine arzı kararlaştırıldı.

Uygundur
Millî Eğitim Bakanı y.
N. Adil Erkman
Müsteşar

HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİ
YÖNETMELİĞİ

Halk Eğitimi Merkezi ve Amaçları:

Madde 1 — Halk Eğitimi Merkezi, İl ve İlçe merkezlerinde Millî Eğitim Bakanlığı'na açılan bir halk eğitimi kurumudur.

Madde 2 — Halk Eğitimi Merkezinin amaçları:

- Vatandaşlara Atatürk Devrimlerinin mânasını kavratmak; Cumhuriyet esaslarını ve demokratik yaşayışı benimsetmek, yurt ölüsünde kökleştirmek; demokratik yaşayışın temeli olan hür disiplin, karşılıklı anlayış, sevgi, saygı ve hoş görürlük duygularını geliştirmek,
- Vatandaşlara bilgi, hüner kazandırmak; vatandaşların bilgi ve hünerlerini, davranışlarını ve değer hükümlerini geliştirmek ve ilerletmek suretiyle toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasına eğitici yollarla yardım ve kılavuzluk etmektir.

Görevleri:

Madde 3 — Halk Eğitimi Merkezinin başlıca görevleri şunlardır:

- Okuma-Yazma bilmiyen vatandaşlar için halk dersaneleri açılmasını teşvik etmek;
- Vatandaşların temel ve genel bilgisini ve ana dilini geliştirmek için, gerekli kursları açmak;
- Öğrenim kurumlarında öğrenimlerini yapamamış yetişkinler için ilkökul, ortaokul ve lise bitirme kurslarını açmak;
- Vatandaşların mesleklerini iyi seçmelerine, meslek edinmelerine ve işlerinde ilerlemelerine çeşitli yollarla yardım etmek;
- Vatandaşların ilgi duyduğu tarih, coğrafya, aktüalite, ekonomi, sosyoloji, psikoloji ve benzeri konularında ve teknik alanda toplantılar düzenlemek, kurslar açmak;
- Toplum kalkınması ve halk eğitimi konusunda sorumluluk almış resmi görevlilerle gönüllü elemanların ve önderlerin toplum kalkınması ve halk eğitimi konularında yetiştirilmeleri için kurslar açmak;
- Konferanslar, açık oturumlar, paneller, sempozyumlar, konserler, temsiller, edebiyat toplantıları, çeşitli yarışmalar ve spor faaliyetleri, geziler, folklor gösterileri, kahramanlık günleri, grup münakaşaları, film gösterileri ve benzeri çalışmalar düzenlemek;
- Halkın güzel sanatlarla karşı ilgisini teşvik edici çalışmalar yapmak ve güzel sanatlarda kabiliyetli görülenlerin geliştirilmelerine çeşitli yollarla yardım etmek;
- Sergiler düzenlemek, mevcut sergi ve galerilerden ve mahalli müzelerden halkın geniş ölçüde yararlanmasını sağlamaya çalışmak;
- Vatandaşların mesleki ve genel kültürlerini geliştirecek özellikte ve halk seviyesine uygun, yayın yapmak; bu türlü çalışmalarını teşvik etmek ve desteklemek; gerekirse halk eğitimi ile ilgili çeşitli yayınların yapılmasına önderlik etmek;
- Folklor derlemelerini teşvik etmek ve desteklemek; sonuçlarının yayılmasına ve yayılmasına yardım etmek;
- Bölgesinde yetişmiş ünlü kişilerin biyografilerinin hazırlanmasını teşvik etmek ve desteklemek;

m) Bölgesinin tarihi, kültürel, ekonomik ve turistik önem ve özelliklerinin tesbitine yönelmiş araştırma ve çalışmaları teşvik etmek, desteklemek ve sonuçlarının yayılmasına ve yayılmasına yardım etmek;

n) Vatandaşların, bilhassa gençliğin boş zamanlarını değerlendirilmelerine yardım için, gerekli her türlü eğitici çalışmaları teşvik etmek, desteklemek, yapılmakta bulunan çalışmaların geliştirilmesine yardım etmek, bu çeşitli çalışmalarda bulunmak;

o) Türk kadınının sosyal yapı içinde daha aktif hale getirilmesine konusunda gerekli çalışmaları yapmak, bu konuda kadın dernekleri ve kuruluşlarıyla sıkı bir işbirliği sağlamak;

p) Halkın, mevcut kütüphanelerden daha geniş ölçüde faydalanmalarını sağlayacak çalışmaları teşvik etmek ve okuma salonları açmak;

r) Köylünün kültürel gelişmesine ve okuma ihtiyacının giderilmesine yardım amacı ile köye başış gazete, dergi ve kitap göndermeyi sağlamak için her türlü çalışmaları yapmak;

s) Bölgedeki, ekonomik önemi olan veya karakteristik özellik taşıyan el ve ev sanatlarının geliştirilmesine, yayılmasına ve değerlendirilmesine yönelmiş çalışmalarını teşvik etmek;

t) Vatandaşlara, ihtiyaçlarını sezdirerek, onlarda öğrenme, daha iyi ve daha ileri bir hayat seviyesine ulaşma isteğini uyandırmak; problemlerini kavramalarını, çözmelerine ve bu yönde örgütlenmelerine eğitici yollarla yardım etmek;

u) Başka kurum ve kuruluşlarla ele alınan halk eğitimi çalışmalarının planlanmasına, planların uygulanmasına ve değerlendirilmesine yardım etmek, onlarla işbirliği yapmak;

v) Çevreden gelen istek ihtiyaçlara uygun diğer halk eğitimi çalışmalarını, imkânların elverdiği oranda, yapmak.

Örgüt Yönetim ve Denetleme:

Madde 4 — Halk Eğitimi Merkezinin, bir Halk Eğitimi Merkezi Planlama Kurulu, çeşitli eğitici kolları ve bu işleri yürütmek için bir müdürü bulunur.

Halk Eğitimi Merkezi Müdürünün atanmasında aşağıdaki nitelikler aranır:

Halk Eğitimi Merkezi Müdürü, ilgili valiliğin teklifi üzerine, Millî Eğitim Bakanlığı'na atanır.

a) Öğretmen vasıf ve haklarına sahip olarak ilk ya da orta öğretim kurumlarında en az beş yıl başarıyla çalışmış olmak,

b) Vücut ve ruhça sağlam, dayanıklı ve dinamik olmak,

c) Halk eğitimi işlerine karşı inancı, ilgisi ve sevgisi bulunmak, halka hizmetten zevk duymak,

d) Ferdi ve sosyal davranışlarıyla halka rehber ve önder olabilecek vasıfları haiz olmak,

e) Amir ve memurlarla, fert, toplum ve kurumlarla karşılıklı anlayış ve işbirliğini sağlayıcı olmak.

Madde 5 — Halk Eğitimi Merkezi Planlama Kurulu:

a) İl merkezinde; Millî Eğitim Müdürünün başkanlığında Halk Eğitimi Başkanı, Teftiş Şefi, Halk Eğitimi Merkezi Müdürü ve eğitici kol başkanlarından;

b) İlçe merkezlerinde; İlköğretim Müfettişinin (birden fazla olduğu takdirde kendi aralarından seçecekleri birisinin) başkanlığında, İlköğretim Müdürü, Halk Eğitimi Merkezi Müdürü ve eğitici kol başkanlarından meydana gelir.

Madde 6 — Halk Eğitimi Merkezinde tiyatro, kültür ve yayın, güzel sanatlar, spor, folklor, müzik, gezi ve eğlence, kitaplık, fotoğrafçılık, çevreyi tanıma ve tanıtma, köycülük, sosyal münasebetler, radyo ve sinema ile eğitim, sağlık ve benzeri kollarından, çevrenin istek ve ihtiyacı dikkate alınarak, gerekli olanlar kurulur.

Madde 7 — Halk Eğitimi Merkezi Planlama Kurullarının ödevleri şunlardır:

a) Halk Eğitimi Merkezinin yapacağı faaliyetlere ait, kol yönetimi kurulları tarafından hazırlanan çalışma programlarını da dikkate almak suretiyle, uzun veya kısa süreli çalışma programları ha-

zırlamak ve programların hazırlanışında ihtiyaca göre, kurul içinden veya dışından seçeceği kişilerle gerekirse özel komisyonlar kurmak;

b) Uygulanan programların başarı derecelerini, karşılaşılan güçlükleri incelemek ve ilerisi için gerekli tedbirleri almak;

c) Halk Eğitimi Merkezinin işletilmesine ve faaliyetlerine ait gerekli iç yönetmelikleri ve kol yönetmeliklerini hazırlamak veya hazırlamak, bunun için ihtiyaca göre, özel komisyonlar kurmak ve hazırlanan yönetmelik tasarılarını onaylamak;

d) Halk Eğitimi Merkezi Müdürünün yıllık çalışma planı ile ilgili tekliflerini inceliyerek karara bağlamak;

e) Halk Eğitimi Merkezinin yıllık gelir ve giderlerini gösterir bütçeyi incelemek ve onaylamak;

f) Yönetmelikte değişiklik yapılmasına lüzum hasil olursa bu hususta Millî Eğitim Bakanlığı'na, mucip sebeplerini belirtmek suretiyle, teklifte bulunmak.

Madde 8 — Halk Eğitimi Merkezi Planlama Kurulu, normal olarak üç ayda bir defa, Kurulu Başkanının teklifi ile toplanır. Görüşmelere başlanılabilmesi için üyelerin çoğunluğunun toplantıda bulunması lazımdır. Kararlar mevcudun çoğunluğu ile alınır.

İl Halk Eğitimi Merkezi Planlama Kurulu'nun toplantılarına Millî Eğitim Müdürünün katılmadığı hallerde, Halk Eğitimi Başkanı başkanlık eder.

Madde 9 — Halk Eğitimi Merkezi kollarının Genel Kurulları, kollarında gönüllü olarak çalışmak isteyen aktif üyelerden ibarettir. Kolların yönetim kurulları ise, Kollar Genel Kurulu Üyelerinin kendi aralarından seçecekleri en az beş üyeden kurulur. Kol Başkanı, Kol Yönetim Kurulu tarafından Kol Yönetim Kurulu Üyeleri arasından seçilir. Kol Yönetim Kurulu, aralarında iş bölümü yapar.

Halk Eğitimi Merkezi Kollar Genel Kurulu, merkezde kurulmuş olan kolların yönetim kurullarından meydana gelir.

Madde 10 — Kol Genel ve Yönetim Kurullarının ödevleri ile Kol Başkanının ödevi, Kol Yönetmeliklerinde belirtilir.

Madde 11 — Halk Eğitimi Merkezi Kollar Genel Kurulu, yılda bir defa Kasım ayının ilk haftasında toplanarak kolların bir yıllık çalışmalarının değerlendirilme ve yeni çalışma yılı ile ilgili istek ve dilekleri tesbit eder. Kollar Genel Kurulu, gerekli hallerde Halk Eğitimi Merkezi Müdürünün çağırısı ile toplanabilir.

Madde 12 — Halk Eğitimi Merkezi Müdürünün ödevleri şunlardır:

a) Halk Eğitimi Merkezini yönetmeliklere, Millî Eğitim Bakanlığı'na gönderilen emirlere uygun olarak yönetmek;

b) Halk Eğitimi Merkezinin çalışma programına esas olacak teklifleri, eğitici kol başkanlarının görüşlerini de almak suretiyle, hazırlayıp Halk Eğitimi Merkezi planlama kuruluna sunmak;

c) Halk Eğitimi Merkezi Kollar Genel Kurulu, Kol Genel ve Yönetim Kurulları toplantılarına katılmak ve adı geçen organların gereğine göre işlemlerini sağlayıcı teknik, metodik ve idari yardımları yapmak;

d) Halk Eğitimi Merkezinin yıllık çalışma programlarının birer örneğini Millî Eğitim Müdürlüğü yoluyla Millî Eğitim Bakanlığı'na göndermek; bu programların uygulanmasını ve yürütülmesini sağlamak;

e) Halk Eğitimi Merkezinin yıllık çalışmalarını ve çalışmaların sonuçlarını, Millî Eğitim Bakanlığı'na düzenlenen defter, çizelge ve rapor örneklerine işlemek ve bunların bir örneğini, tesbit olunan tarihte, Millî Eğitim Müdürlüğü yoluyla Millî Eğitim Bakanlığı'na göndermek;

f) Halk Eğitimi Merkezinde yapılan her türlü çalışmalarla ilgili istatistikleri, sistemli bir şekilde tutmak ve saklamak;

g) Halk Eğitimi Merkezinin, Planlama Kurulunun, ilçelerde "Halk Eğitimi Planlama ve İşbirliği Kurulu"nın yazı işlerini yönetmek;

h) Bütçenin hazırlanması ve uygulanması ile ilgili işlemleri yapmak ve gerekli defterlerin tutulmasını sağlamak;

i) Her mali yıl başında Millî Eğitim Bakanlığı'na bütçenin 613. faslından gönderilen ödenğin Saymanlık Müdürlüğü bütçesinin halk eğitimi ile ilgili olan faslı ve maddesine intikalini sağlamak, gönderilen ödenekten mali yıl sonuna kadar harcanamayan miktarın aynı maddesine sarfedilmek üzere Özel Saymanlığın yeni yıl bütçesine devrini gerçekleştirmek;

j) Halk Eğitimi Merkezi ile ilgili bütçe teklifini Bakanlıkça tesbit edilen tarihlerde Millî Eğitim Bakanlığı'na göndermek;

k) Halk Eğitimi Merkezinin, her altı ayda bir olmak üzere çeşitli ihtiyaçlar için yapılan harcamanın müfredatlı listelerini, Bakanlıkça tesbit edilen esaslara uygun olarak, ilkinin en geç 15 Eylül'de, ikincisinin 15 Mart'ta Bakanlıkta bulundurmak üzere göndermek;

l) Merkeze ait demirbaşlarla diğer eşya ve malzemenin, ayniyat taltimatnamesi hükümlerine göre, kayıtlarının tutulmasını, korunmasını ve iyi kullanılmasını sağlamak;

m) Halk Eğitimi Merkezinde çalıştırılacak memurların, hizmetlerinin ve kurs öğretmenlerinin tayin ve görevlendirme işlerini, tayine ve görevlendirmeye yetkili makamlara teklif etmek;

n) Diğer halk eğitimi merkezleri ile fikir, program — mahallî idare amirlerinin onayı alınmak suretiyle de — faaliyet alış veriş yaparak merkezlerarası işbirliğini sağlamak;

o) Halkın teşebbüsü ile meydana gelmiş kültür ve eğitim derneklerini destekleyici ve geliştirici tedbirleri almak ve bunlarla sıkı ve devamlı işbirliğini sağlamak;

p) Yangına karşı, yangın taltimatnamesinde belirtilen her türlü tedbiri almak.

Madde 13 — Halk Eğitimi Merkezi ve görevli personelin eğitim, öğretim ve yönetim çalışmaları, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 23. maddesi uyarınca, İlköğretim Müfettişleri tarafından denetlenir.

Mali İşler:

Madde 14 — Halk Eğitimi Merkezinin bütçesi Millî Eğitim Bakanlığı'na, bütçenin 613. faslından yardım olarak gönderilen ödeneklerle İl Özel İdare ve Halk Eğitimi Merkezinin kurulduğu il ve ilçe belediye bütçelerine halk eğitimi çalışmaları için konulan ödenekler ve vatandaşların halk eğitimi çalışmalarına yardım amacı ile yapacakları ve Özel İdarelerin gelir fasıllarına halk eğitimi çalışmalarına harcanmak şartı ile kaydettirecekleri bağışlarla karşılanır.

Madde 15 — Halk Eğitimi Merkezi ödenekleri, Halk Eğitimi Merkezi Müdürünün, illerde Millî Eğitim Müdürlüğü, ilçelerde Kaymakamlık yoluyla valiliğe (Millî Eğitim Müdürlüğüne) yapacağı teklif üzerine İl Daimî Encümeninin kararı ile:

a) Merkezin memur ve hizmetlilerinin ücreti, ısıtma, aydınlatma, haberleşme, kırtasiye, demirbaş ve döşeme, küçük onarım, kira ve öteberi giderleri;

b) Yönetmelik ve genelgelerde Halk Eğitimi Merkezlerine görev olarak verilmiş eğitim çalışmaları;

c) Merkez tarafından açılan kurslara gönüllü öğretmen bulunmadığı hallerde ve ancak kurs süresi boyunca istihdam edilmek üzere görevlendirilecek öğretmenlerin ücreti;

d) Eğitici kolların verimli çalışabilmeleri için gerekli görülen müzik aleti, teyp ve bantları, radyo, sinema ve fotoğraf makinası, agramisör, spor malzemesi, tiyatro çalışmaları için makyaj, kostüm ve benzeri eğitim materyali ve malzemesi gibi, hususlara harcanacaktır.

Madde 16 — Halk Eğitimi Merkezi, mevcut ödenegini daha geniş kitlelerin çeşitli konularda yetiştirilmelerine yönelmiş çalışmalarına harcama imkânlarını sağlayacak şekilde, çevresindeki, başta Millî Eğitim Bakanlığı kurumları olmak üzere, diğer resmi ve özel kurum ve kuruluşların her türlü eğitim materyali, yer, personel ve diğer imkânlardan yararlanma yollarını arayacaktır.

Genel Hükümler:

Madde 17 — Halk Eğitimi Merkezi, en az üç çalışma odası, sahneli bir salonu, helâ ve lâvabosu ile elektrik ve su tesisatı bulunan binada açılabilir.

Madde 18 — Halk Eğitimi Merkezlerine ait binaların salon ve müstemilatı eğitim, öğretim, bilim, sanat, kültür ve her türlü toplumsal çalışmalara açıktır. Ancak buralarda siyasi eğilimi olan çalışma ve toplantılara asla yer verilemez.

Madde 19 — Halk Eğitimi Merkezi bir yetişkinler eğitimi kurumu olduğundan, öğrenci durumundaki vatandaşları okul müfredat programlarına uygun olarak yetiştirmek için hiçbir faaliyet yapamaz. Ancak öğrenci durumundaki vatandaşların eğitsel kol çalışmaları ile kültürel tipteki halk eğitimi çalışmalarından yararlanmaları sağlanacağı gibi Halk Eğitimi Merkezi, yapacağı halk eğitimi çalışmalarında öğrenci durumundaki vatandaşların bilgi ve hünelerinden yararlanma yollarını arayacaktır.

Madde 20 — Halk Eğitimi Merkezi her türlü resmî ve özel kurum ve kuruluşlarca yapılmakta bulunan faaliyetlerin dışında, mahallî istek ve ihtiyaca cevap olacak diğer çalışmaları yapacak, ancak başka kurum ve kuruluşlarca yapılmakta bulunan çalışmalar istek ve ihtiyacı karşılayamaz durumda ise aynı tipteki çalışmaları da yapacaktır.

Madde 21 — Mahallen ihtiyaç duyulan bir halk eğitimi çalışmasına başlanılması, fakat bu çalışma başka kurum ve kuruluşlarca ele alınabilir özellikte ise, Halk Eğitimi Merkezi, ilgili kurum ve kuruluşları teşvik etmek, teknik, metodik ve merkez imkânlarının elverdiği oranda materyal yardımı yapmak suretiyle bu tip çalışmalara önderlik edecektir.

Söz konusu kurum ve kuruluşların bu türlü çalışmaları yapamamaları halinde, Halk Eğitimi Merkezi; illerde Millî Eğitim Müdürü, Halk Eğitimi Başkanı ve Halk Eğitimi Merkezi Müdürü; ilçelerde Kaymakam, İlköğretim Müdürü ve Halk Eğitimi Merkezi Müdürünün müşterek kararı ile ve karara esas olacak gerekçeyi Millî Eğitim Bakanlığı'na bildirmek suretiyle, gerekli çalışmaları yapacaktır.

Madde 22 — Halk Eğitimi Merkezi, kültürel tipteki halk eğitimi çalışmalarından yalnız yakın çevre halkının değil, idarî sınırlar içinde yaşamakta bulunan vatandaşların da yararlanmalarını sağlayıcı tedbirleri alır.

Madde 23 — Halk Eğitimi Merkezi, İl ve İlçe Danışma ve İşbirliği Kurulunca hazırlanan yıllık halk eğitimi veya toplum kal-

kınması plânlarında yer alan il ya da ilçe çapındaki çalışmalara, yürütme ile ilgili olarak saptanan koordinasyon ve işbirliği esaslarının sağlandığı imkânların elverdiği oranda katılır ve gerekli çalışmaları yapar.

Madde 24 — Halk Eğitimi Merkezinde aşağıdaki defter, kayıt, dosya ve belgeler Millî Eğitim Bakanlığınca saptanan örneklerle uygun olarak tutulur:

- 1 — Gelen ve giden evrak dosyası
- 2 — Demirbaş eşyanın alımına, silinmesine, maliyetine ait dosya
- 3 — Tayin ve nakil ile ilgili yazışma dosyası
- 4 — İstatistik dosyası
- 5 — Bütçe teklifi ile ilgili dosya
- 6 — Para sarfiyle ilgili gelir ve gider dosyası (Harcamalar)
- 7 — Teftiş ve murakabeye ait dosya
- 8 — Çalışmalara ait plân ve rapor dosyası
- 9 — Tebliğler dergisi koleksiyonu
- 10 — Kol faaliyetlerine ait dosyalar ve yönetmelikler (Her kolun kendi faaliyetine ait dosya)
- 11 — Halk Eğitimi Merkezi yıl sonu çalışma rapor ve çizelgeleri
- 12 — Personel sicil defteri
- 13 — Ödenek defteri
- 14 — Demirbaş eşya defteri
- 15 — Çalışma defteri (Günlük işlerin kaydına mahsustur)
- 16 — Posta zimmet defteri
- 17 — Kitaplık defteri
- 18 — Kurs belge defteri

Madde 25 — Bu yönetmeliğin uygulanmasına başlandığı tarihten itibaren (863) sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanmış olan yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 26 — Bu yönetmelik, yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR.

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

(Bu dergi 30-5-1963 tarihinde basılmıştır)

ANKARA — MİLLÎ EĞİTİM BASİMEVİ

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIM
MODURLUĞUNCA HER HAFTA PA-
ZARTESİ GÖNLERİ ÇIKARILIR İL-
GİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE
PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 250 KURUŞTUR
ABONE TUTARI MALİ SAĞLIKLA-
RINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE
ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI YAYIM MODURLUĞUNA
GÖNDERİLMELİDİR

CİLT: 26

3 HAZİRAN 1963

SAYI: 1258

Talim ve Terbiye Kurulu Kararları:

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ

Karar s. 55

Karar t. 29-4-1963

Konu: Halk Eğitimi Başkanlığı Geçici Yönetmeliği h.

Halk Eğitimi Genel Müdürlüğünün 15 Mart 1963 gün ve 507 sayılı yazılarına bağlı "Halk Eğitimi Başkanlığı Geçici Yönetmeliği" incelenmiş olup aşağıdaki örneğe göre kabulü hususunun Bakanlık Makamının tasviplerine arzı kararlaştırıldı.

Uygundur
N. Adil Erkanan
Millî Eğitim Bakanı y.
Müsteşar

HALK EĞİTİMİ BAŞKANLIĞI YÖNETMELİĞİ

Madde 1 — Halk Eğitimi Başkanlıkları, il içindeki yurttaşların çalışma güçlerini artırmak, yaşayış seviyelerini yükseltmek, millî ve insanî meşyetlerini geliştirmek amacıyla görevlendirilmiş bir organdır.

Madde 2 — Halk Eğitimi Başkanları, Millî Eğitim Müdür Yardımcısı statüsünde olup yardımcılarının bütün hak ve yetkilerine sahiptirler.

Madde 3 — Halk Eğitimi Başkanları, Millî Eğitim Müdürlerine doğrudan doğruya bağlı olup, il ölçüsünde millî eğitim bünyesindeki bütün halk eğitimi çalışmalarının yürütülmesinden sorumlu ve bu çalışmaları denetlemeğe yetkilidirler.

Madde 4 — Halk Eğitimi Başkanlarının atanmalarında aranacak nitelikler:

- a) Üniversite veya yüksek okul mezunu olmak,
- b) Millî Eğitim hizmetlerinde en az beş yıl, başarı ile çalışmış olmak,
- c) Halk Eğitimi işlerine karşı ilgisi ve sevgisi bulunmak, halka hizmetten zevk duymak,
- d) Ferdi ve sosyal davranışları ile halka rehber ve önder olabilecek özellikleri haiz bulunmak,
- e) Fert, toplum ve kurumlarla karşılıklı anlayış ve işbirliğini sağlayıcı ve beşerî münasebetleri düzenleyici durumda olmak.

Madde 5 — Yukarıda belirtilen niteliği taşıyan isteklilerden valiliklerce aday gösterilenler Halk Eğitimi Genel Müdürlüğü'nce seçilir ve Millî Eğitim Bakanlığınca atanırlar. Bir ilde istekli bulunmadığı takdirde diğer illerdeki istekliler aynı şekilde atanırlar.

Madde 6 — Halk Eğitimi Başkanları, "İl Halk Eğitimi Plânlama ve İşbirliği Kurulu"nın tabii üyesidirler.

Madde 7 — Halk Eğitimi başkanları, okul eğitimi dışında okuma-yazma, temel ve genel bilgi eğitimi, işe hazırlama ve iş içinde geliştirme eğitimi ile toplum eğitimi konularında faaliyet gösterirler. Bu maksatla;

a) Halk Eğitimi merkezlerinin, halk dersanelerinin ve okuma odalarının açılmalarını, çalışmalarını ve gelişmelerini, yönetmeliklerinde belirtilen esaslara göre diğer faaliyetleri, yakından izlemek, kontrol etmek, çalışmaların daha verimli ve faydalı olması için gerekli tedbirleri almak,

b) İlün toplum kalkınması plân ve programlarının hazırlanmasına, uygulanmasına katılmak, ilgililerle sıkı ve devamlı işbirliği yapmak, bunlarla ilgili eğitim hizmetlerinin başarı ile sonuçlanmasını için gerekli tedbirleri zamanında almak,

c) İlköğrenimlerini bitirdikleri halde orta dereceli okullara gi-

demiyen mecburi öğrenim çağındaki çocuklar için tamamlayıcı, öğrenim çağı dışında kalan gençler ve halk için de yetiştirici mahiyette çeşitli kurslar, sınıflar açılmasını sağlamak verimli bir şekilde çalışmalarını izlemek, lüzumlu araç ve gereçleri sağlamaya çalışmak,

d) Diğer resmî ve özel kurumlarla, derneklerin açtığı seminer ve kurslarla yakından ilgilenmek, bu çalışmaların programlarında halk eğitimi ve toplum kalkınması konularının yer almasını ve işlenmesini dikkatle izlemek,

e) Yetiştirici ve tamamlayıcı kurslar ve dersaneler yönünden olmak üzere 5 Ocak 1961 tarihli ve 222 sayılı kanun hükümleri dahilinde "Köy, Bucak, İlçe ve İl Öğretim Kurumları" ile "İl, İlçe, Köy Halk Eğitimi Plânlama ve İşbirliği Kurulları"nın işler hale gelmelerine, okul idarelerinin velilerle ve halkta münasebetlerini ve "Okul-Aile Birliği" çalışmalarının daha verimli olmalarına çalışmak,

f) Sinema, tiyatro çalışmalarına ve tiyatroların gelişmesine, bölge ve köy tiyatrolarının açılmasına Bölge Teknoloji Merkezlerinin kurulmasına çalışmak,

g) Gençlerin beden ve ruhça gelişmelerini, zararlı alışkanlıklardan korunmalarını sağlamak için spor ve çeşitli oyun alanları, dinlenme, kamp yerleri, parklar, yüzme havuzları vesair tesislerin kurulmasına çalışmak ve bu türlü çalışmaları teşvik etmek,

h) Çevredeki öğretmenlerin ve halk eğitimcilerinin halk eğitimi alanındaki bilgilerini artırmak amacı ile toplantılar, kurslar ve seminerler tertiplemek,

i) İl sınırları içinde kooperatif ve demek gibi sosyal kurumların kurulmasını teşvik etmek, bunlarla işbirliği yapmak ve gelişmelerine çalışmak,

j) Yönetmeliklerindeki esaslar dahilinde öğretim kurumları içinde, ya da dışında düzenleme temsil, müsamer, sergi, konser ve diğer faaliyetlerden halkı faydalandırmaya çalışmak,

k) Gönüllü halk eğitimcilerini bulmaya çalışmak, bunların çalışmalarını, yetiştirilmelerini teşvik etmek, geliştirmek,

l) İl içinde tarih, sanat ve turizm yönünden değerli olan eser ve anıtların korunması, kültür ve folklor değerlerinin kaybolmaması ve müzelerden halkın daha geniş ölçüde faydalanması için gerekli tedbirleri almak,

m) Sabit ve gezici halk kitaplıklarının açılmasına bunların zenginleştirilmesine ve herkesin bu kitaplıklardan faydalanmasına çalışmak,

n) Köylere gazete, her türlü faydalı yayınların ulaştırılmasını sağlamak,

o) Gençleri zararlı yayınlardan korumak için ilgililerle işbirliği yaparak önleyici tedbirlerin alınmasına çalışmak,

p) Özel idare, belediye, köy bütçelerine halk eğitimi işleri ile ilgili ödeneklerin konulmasını takip etmek, bu ödeneklerle, Bakanlıkça gönderilen ödeneklerin kanun, yönetmelik ve emirlere uygun olarak, halk eğitimi hizmetlerine sarfedilmesini sağlamak,

r) Halk eğitimi işlerine ait kanun, yönetmelik ve emirlerle ilgili her türlü çizelge, istatistik, rapor vesair bilgilerin zamanında ilköğretim müfettişlerine, ilköğretim müdürlüklerine, halk eğitimi merkezî müdürlüklerine ulaştırılmasını ve Bakanlıkça istenenlerin de Bakanlığa gönderilmesini sağlamak,

Madde 8 — Halk eğitimi ve toplum kalkınmasına ait bütün yazışmalar, Halk Eğitimi Başkanları'na tekemmül ettirilerek Bakanın parafı veya Millî Eğitim Müdürlerince tanınan yetki dahilinde imzası suretiyle, İl İdaresi Kanunu'na göre yapılır.

Madde 9 — 2287, 5439 ve 5 Ocak 1961 tarihli ve 222 sayılı kanunların hükümlerine göre hazırlanan bu yönetmelik yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Madde 10 — Bu yönetmelik hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.